

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 26/2023 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen luonnonsuojelun määrärahoista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Maria Ohisalon /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 26/2023 vp:

Miten hallitus on aikeissa toteuttaa ohjelmansa luonnonsuojelukirjauksia sekä Suomen kansainvälisiä sitoumuksia pienenevällä luonnonsuojelun määrärahalla ja miten hallitus estää sen, ettei luonnonsuojelun rahoituksen tason merkittävä lasku heikennä luonnon tilaa Suomessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallitusohjelman Vahva ja välittävä Suomi yhtenä keskeisenä tavoitteena on vaalia arvokasta luontoamme ja vastata luontopolitiikallaan kansainvälisiin sitoumuksiin. Hallitus tunnistaa luontopääoman säilymisen osana kestävästä talouspolitiikasta sekä haluaa turvata tulevien sukupolvien hyvinvoinnin edellytykset. Vahvistamme luonnon monimuotoisuutta ja torjumme luontokatoa monilla toimenpiteillä, kuten jatkamalla ja kehittämällä METSO-, Helmi- ja NOUSU-ohjelmia sekä vesiensuojelun tehostamisohjelmaa. Tulemme torjumaan luontokatoa myös esimerkiksi tehostamalla haittaa aiheuttavien vieraslajien torjuntaa ja parantamalla vaelluskalojen elinolosuhteita. Kansallisen rahoituksen lisäksi Suomi on hakemassa sekä saamassa EU-rahoitusta luonnotilaa ylläpitävään ja parantavaan toimintaan useassa LIFE-hankkeessa.

Suomessa EU:n biodiversiteettistrategian mukainen 10 prosentin tiukan suojelun tavoite on maa-alueilla laskennallisesti saavutettu. Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi on tärkeää suojella luontoarvoiltaan kaikkein arvokkaimpia kohteita vapaaehtoisuuteen perustuen sekä huolehtia alueellisesta sekä elinympäristökohtaisesta kattavuudesta. Yksityisten metsänomistajien tietoisuutta erityisen suojeluarvon omaavien metsien suojelumahdollisuuksista tullaan lisäämään ja arvokkaiden luontokohteiden suojelua jatketaan vapaaehtoisuuteen eli Metso- ja Helmi-ohjelmiin perustuen. Metso- ja Helmi-ohjelmissä vapaaehtoinen metsien ja soiden suojelu etenee hyvin ja METSO-ohjelman nykyiset suojelutavoitteet voidaan saavuttaa.

Hallitusohjelmassa olemme sitoutuneet suojelemaan jäljellä olevat kansalliset kriteerit täyttävät valtion luonnotilaiset, vanhat metsät. Luonnotilaisten ja vanhojen metsien EU-kriteerien kansallinen täsmentäminen ja raja-arvojen määrittelytyö on käynnistetty yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Kunming-Montrealin monimuotoisuuskehyksen 30 prosentin suojelualatavoitteen ja EU:n biodiversiteettistrategian oikeudellisen suojelun piiriin saatettavan 30 prosentin maa- ja meripinta-alatavoitteen osalta selvitystyö on alkanut. Hallitus asettaa kansalliset tavoitteet siten, että ne ovat yhteensovitettavissa yhteiskunnan muiden tarpeiden kanssa. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää muun muassa suojelualueverkostoa tukevien alueiden tunnistamista ja tunnustamista. Nämä alueet ovat myös muita kuin tiukasti suojeltuja alueita ja tavoitteen edistämistyö edellyttää siten laajapohjaista hallinnollista ja sidostyhmätyötä. Tavoite ei lähtökohtaisesti ole vain ympäristöhallinnon vastuulla. Luontokadon pysäyttämiseksi tarvitaan vaikuttavia toimia sekä suojelualueilla että niiden ulkopuolella. Keskeistä on se, mitä tapahtuu suojelualueiden ulkopuolella muun muassa maa- ja metsätaloudessa, kalataloudessa, kaivannaistoiminnassa ja maankäytössä. Luontokadon pysäyttämiseksi tarvitaan vaikuttavia toimia kaikilla yhteiskunnan eri sektoreilla.

Suomen luonnon tilan ylläpidossa ja parantamisessa toimenpiteiden koordinointi ja yhteistyön lisääminen ovat hyvin keskeisiä keinoja, koska luonnon tilan turvaamiseksi tarvittavat toimet koskevat laaja-alaisesti yhteiskunnan eri osa-alueita, hallinnonaloja sekä maankäyttösektoria. Hallitus valmistelee poikkihallinnollisesti kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian ja sen toimintaohjelman. Eri sektorien toimenpiteitä määritellään osana kansallista biodiversiteettistrategiaa toimeenpanevan toimintaohjelman laatimista.

Hallitus tavoittelee luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämistä yhteistyöllä esimerkiksi eri toimialojen kanssa ja talouden ohjauskeinoja hyödyntämällä. Hallitus kannustaa kaikkia aloja laatimaan monimuotoisuustiekartat, joiden kautta ymmärretään myös kansantalouden näkökulmasta taloudellisen toimeliaisuuden riippuvuus luonnosta ja sen tarjoamasta lisäarvosta. Luonnon monimuotoisuuden heikkenemistä ei pysäytetä vain julkisella rahalla, vaan tarvitsemme yritysten ja yhteisöjen uusia ratkaisuja. Vapaaehtoisen ekologisen kompensaation käyttöönoton edistäminen on esimerkiksi yksi keino laajentaa eri sektoreiden toimijoiden mahdollisuuksia hyvittää toimintansa luontohaittoja. Hallitus kehittää vapaaehtoista ekologista kompensaatiota muun muassa selkeyttämällä sääntelyä hyväksytyin yhteisin kriteerein sekä mahdollistamalla sen soveltamisen osana ympäristöluvitusta.

Ympäristöhallinto ei yksin pysty turvaamaan luonnontilaa Suomessa, vaan tarvitaan koko yhteiskunnan läpäiseviä luontoposiitivisia toimia kaikilla sektoreilla. Luonnontilan ylläpitoon ja parantamiseen tarvitaan sekä julkista että yksityistä rahoitusta ja finanssi- ja rahoitussektorilla on keskeinen rooli luontoposiitivisuuden saavuttamisessa.

Helsingissä 20.7.2023

Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen

VN/21381/2023-YM-4

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: